

F. L. VĚK.

Obraz z dob našeho národního probuzení.

NAPSAL ALOIS JIRÁSEK.

"Kdyby je tak P. Vrba viděl!" připadlo mu, "a Kramerius! Až je vidí, až vtrhnou Rusové do Prahy. Slavný národ Slovanský!" zavznělo mu z předmluvy, a to P. Vrba povídal z prosvětlení Dobrovského, jak vzroste moc Ruska a jak bude s Čechy —

Starost, strach zmizely jako mátohy. Jakoby seslil, se mu zdálo, hrůš se rozechřála, vypjala. Ani nevěděl, že přestál brát, že ruka leží nehnutě na klávesách. Seděl světlé zamyšlen, ale jasně do tiché avéničky stopené v stříbrném prosvitu měsíce.

Když se vytrhl, rychle zakřesal, rozsvítil svíčku a vyhledal v parťech čistý list, začal zase přebírat ruský marš a psát.

Znovu přebíral, zase psal takt za takt, jak mu uvázl v paměti, pomýšleje na kmotřička, regenta chori, starého Havránka, kterého v jeho nemoci často navštěvoval a kterého chtěl překvapit, aby uslyšel také něco ruského. —

Věkovi se celou noc o Rusech zdálo, o ráno, když se probudil, nemohl se rozpomenout, jak bylo s tím maršem. Ale našel ho celý, zapsaný na sedniče na klavíru. Vzal ho a zasel s ním do školy. — Kmotřiček, hodně předpádlý, bez copu teď, s vlasy už bílými, kolem spánků volně, v neladu splyvajícím, seděl v křesle, slabší, nečetnější nežli byl za poslední Věkovy návštěvy.

Když uslyšel o Rusech, naslouchal, naslouchal, i jiskřička se mu v oku kmitla, když Věk zasedl ke klavíru a zahrál první takty pochodu; ale pak už starce opět pohybil hlavu a seděl bez valného účastenství. —

Věk nepřestal shánět zprávy o Rusech. Zvěděl, že ti, které z Dobrušky navštívil, zůstali druhý den celý v Jezbinkých lukách, až 7. že vytrhli, časné ráno, a k polední že už přitáhla kolona druhá generálmajora Ismajlova, přes čtyry tisíce mužů, přes dva tisíce koní, granátníci, musketýři, kyrysníci, zase do Jezbinkých luk. A ne již luk, nýbrž do táborišť plného odpadků, smetí a hnoje, plného ohnišť, rozslapaného dřevěného uhlí a oharků. —

Když 10. toho měsíce července vydali se i tito zase na další pochod za ranního šera, přitáhla ještě kolona třetí, přes šest tisíc mužů, přes tři tisíce koní, slavný pluk Preobraženský. Misirovští kozáci, dělostřelci, musketýři, oddělení Tatarů (ještě luky měli), hlavní štáb, pošta, zdravotní sbor. Za těmi sbor knížete Gorčakova, nejsilnější, s donskými kozáky; za tím byl na pochodu pátý sbor, kozáci, Baranovští Tatarů. Já zvěděl, že za tímto blíž se ještě jedna kolona, již poslední. — Tak postupovali Rusové den ze dne, od rána do večera, plnou cestou, nepřetržitě, že nebylo možno přejít. Silnice se černaly tím tmavým, živým proudem, nad ním se ježl les dlouhých pik rudě natřaných dřevců, nad ním se nesly praporec s křížem a obrázem Bohorodice, a leskla se zbraň i přilby bílých kyrysníků s rudými chocholy vlásnými na vyvýšených hřebenech těch přilby, a zase lesky bodáků, kozáckých pik —

Tak jeli, tak se brali den ze dne, tábořili, odpočívali a zase dlouhým pochodem, často za zpěvu, když sbor pěvců v předu zanotoval nebo když celé pluky se rozespívaly, a se silnicí, a prašných oblaků, jež lesky zbraní prolebovaly, rozléhal se do šira, daleka, nad lány zrajícího obilí, nad datou ourodnu, k bílým vesnicím širým českým krajem mohutný tlahol ruského zpěva. —

Lid se sbíhal, hleděl s úžasem za statné vojsko, na jedné místě plně síly a odvahy a při tom tak mírně a vlídně, a vítal je ochotně sotva tuše, že vítá nepřítel, sou, bratrskou krev. —

Na počtu vojskem, za jítou a důstojnostem, tak výborným, povoz se stěhivem a zásobami, sekonočným urak malých vozů a rhatných křibek nekovaných, jež nesly jen malé náklad sucharů a jiných potravin. A s nimi zase mnohatví koňstva. Pulkov stávalo na té dlouhé cestě, a silnice

páchly ostře a čpavě dni a noci. —

Tak táhly voje ruského gosudara k hlavnímu městu českého království. Když třetí kolona s Preobraženským plukem vtrhla po odpočinek do Jezbinkých luk, blíž se první sbor, generalleutenanta Kozlova, s Uralskými kozáky k matičce Praze. —

Za horkého, červeného odpolede seděl Ignác Ceypek ve své jizbě u otevřeného okna, kdež utěšeně stála skupina starých stromů v hraběcí zahradě. Seděl, chladi se a v tom tichu skoro zase podřimoval, až si svůj odpolední spánek s muzikou starých hodin už odbyl. Šedivá hlava s evocíkem v uchu a s černou mašlí v týle se mu k prsům přiklepla, ale hned se zas vztyčila, jak někdo vkročil do jizby, a rychle, zvucným krokem, P. Vrba přišel, zdravý zase jako mládek, neboť od počátku června, co ho "brabenci" opustili, znamenitě se spravil. — Přišel v klobouku, v lehkém černém kabátě, v černých punočkách, ve střevících a nápadně hlasitě pozdravil: "Zdravstvujte!" Ceypek vymrštil se do posie, už také ne v bačkorách, ale ve střevících, chtěl vesele pána uctivě uvítat, ale vše zasl nežli vítal, když pan páter zase tak spustil: "Zdravstvujte! Kak vy požíváte? Očeň choroš? A batjuška v dobromli zdorov?" Vidá Ceypkovo ustrnutí usmál se a přistoupil až k němu a podáváje mu ruku zase hovořil: "Čto novago? Čítali vy vědomosti?" A najednou se zachechtal a v tom smíchu volal: "No, pane Ceypek, rozuměli? Jak by ne, vždyť je to jako český. Jen ty vědomosti, to jsou "noviny", pane Ceypek, vědí, ostatně všecko jako naše; tak si sednou —"

"A prosím, velebný pane, jakou to řeč, prosím," ptal se Ceypek poslušně sedaje. "Je to jako krobotsky, Krobotů jsme měli na vojné dost, v červených pláštích, vědí, nebo je to uheršky. Uheráci taky tak mluvili —"

"Inu, Jesus, pane Ceypek — uheršky, co to povídají! Tam o všem také mluví slovensky, ale tohle je ruský, slovensko-ruský, a by věděli, tak mluví Suvorov a všichni jeho hrdinové. Učím se teď, a oni by to také trefili, jak pak ne, rozený Čech!"

"A jak se to učej, u koho?"

"To pan Dobrovský, tuze učený Čech a Slovan, toho neznají, vydal na světo takovou knížku," P. Vrba se hrabal v šose, kdež jindy skrýval "loupežníky", a vytáhl tenkou knížku v barevné obálce formou hrubě tištěné, Dobrovského: "Neues Huellsmittel die russische Sprache lechtler zu verstehen, vorzueglich fuer Boehmen, zum Theile auch fuer Deutsche, selbst fuer Russen, die sich den Boehmen verstaendlicher machen wollen."

Tu začal výklad P. Vrby o podobnosti řeči ruské a české. Četl ruská slova, ptal se jak je to český, golub a snig, med a len, pokoj, byk a byl a dvorec, ukazoval, všecko dle knížky, výstavnost, přeskakoval slova nepodobná a zcela různá, a vnucoval Ceypkovi přesvědčení, jaká to podoba obou řečí, že Čech může s Rusem pěkně se smluvit, a tohle že je znamenitá knížka, ta že se panu Dobrovskému povedla, však že také je po ní všude poptávka, zvláště mezi vlastenci, ti že se chystají a táhli na Rus, jak by ne, že už jsou blízko, blízko, zitra že přitáhne první kolonie, jak už na městském hejtmánství ohlášeno a na komandu. Těšil se, bylo mu znáti na blase i na očích. Hned také hlásil, že jim půjde šira naproti; ještě kdyby takhle Suvorov s nimi přijel, ale ten, kde pak, ten že musí rasprašovat ty Jakubiny. — Ignác Ceypek naslouchal uctivě, trpělivě i trnu mluvnickému výkladu; ale pak už se gramotky začala mu skoro víčka svěrat, až mu P. Vrba sám pomohl, když začal vykládat, že by on, Ceypek, mohl Rusům také jít naproti, kdyby chtěl.

Chťel, ochotně, rád chťel, a P. Vrba mu slibil, že se pro něj stavi. Stavil se na zejtří před polednem. Nežli se vypravili, nežli se dostali přivalem lidí (Praha byla vzhůru) k Poříčské bráně, bylo už dávno po poledni a když se prodrali branou (P. Vrba neslevil, až už Ceypek unaven tou tma v zástupu, chťel se navrátit), zaslechli muziku vojanskou vítající ruské spojence. Pak je samé uviděli, jak dojížděli, nejprve les pik nad spoustou zástupů, pak kozáky samé, Uralské, v čele kolony jedoucí pod praporem s křížem, bradaté, vousaté, v beranícih, na divných koních hřivatých lid osmahlý, divoce vypadaající —

P. Vrba se divil a zasl, jakou to mají zbraň strašlivou, a Ceypek zas, jako starý voják, jak to pro Boha vypadají, nic upjatí a s takovými vousy a frúnsy na horním pysku. Ale respekt z nich měl a přiznával v krátkých poznámkách a výkřicích, jak jinak v tom návalu nemohl, že to je jisté srdnatý lid, že už byli dost v ohni a znamenitě, když každý má na prsou peníze, ne-li dva, tři; ale už uprášené vousy! —

"A to je srdnaté vzezření!" bránil P. Vrba. A hned upozorňoval: "Všimnou si, jaký to hodný lid, jak děkujou na pozdravení, jak se smějí, kývají! Vítám vás, Slovani! Vítám vás!" Rozjařen, zardělý mával kloboukem v pravé, třepal i levou, obě nad šedou hlavou vzhůru.

Kozáci jeli kolem na vykázané místo do táborišť, za nimi rozlehla se hlásná hudba, samých loveckých trub... Myslivci šli, jako živá řed, jedním krokem, se zbrani na ramenu, v plné parádě. A novým hlaholem vítali je Pražané. Nežli myslivci přešli, ztratili P. Vrba Ignacia Ceypka. — Spozoroval to teprve, když za myslivce přitáhl granátníci. Volal na něj, jak se mu ti chlapi líbí. Ale starého kuchaře kdo ví kam tlačence strhla. P. Vrba po něm nepátral; ani nemohl a také neměl kdy, neboť chťel celou "kolonií" přehlédnouti. Musil stát a pozorovat. A stál vytrvale, až ty řady pádně v prachu si vykračující, jako nekonečné, v tmavých fráčech, se svinitými plášti, v čákách, se zbrani, zarděl, zpocení, ale dobré mysli, přešly, až oddělení ostatní jízdy přešla —

Vrátil se až pozdě odpoledne a to se pak ještě stavil v České Expedici, aby svou radost sdělil s vlastenci a uslyšel, co zas on. — Krameria zastal, právě se také vrátil z vítání, a vysokého, štíhlého pána, ani ne pětadvacetiletého, uslechtilé tváře, jiskrných očí, svěhlych ale vkusně oblečeného. "Že je to ten ze Žebráka!" kmitlo P. Vrbovi hned jak ho shlédl. Napadlo mu, co doktor Held o něm vypravoval.

Nemýšlil se, byl to Jan Nejedlý, jurista; jak se páter přesvědčil, byl dost příjemný, ač trochu panský. Ale upřímný vlastenec. Jak mluvil o Rusech, jak notoval Krameriovi! P. Vrba měl radost a s ohnám přivítával. Za chvíli přikvapil Šedivý, také z vítání a také nadšený. Nejvíce však se P. Vrba podivil vzájemnému měšťanu a spisovateli Rulíkovi, že vkročil jako mladík a všechen hore ve tvářích, hned jak vešel, vyrazil, že s ním mluvil, totiž s vrehním toho kozáckého tému, zdalíž ho viděl, že je takový statný pán, Borošín, že se jmenuje, plavé vousy že má a pod nimi za prsou zlatý kříž, a šavli, jestliže tu viděl, že je křivá a všecka drahým kamením vyložena, samými tyrkysy, rubíny, plných patnáct set dukátů že stála! —

"A toho já neviděl, a dost jsem se pozoroval!" vpadl P. Vrba znepokojen. Ostatní také doznali, že toho vrehního kozáka neviděli.

"On s kozáky nepřijel!" vysvětloval Rulík, "on tu byl dřív a čekal na ně v ležení; měl koberec na zem, ležel na něm pod stromem, tři osedlaní koně opodál, slaba to se ví u nich, a nějaký oficer stál u něho."

"A oni s ním mluvili?" divil se P. Vrba.

"Kšusil jsem to. A pěkně mne přijal, tuze vřelě, rábe, hodný lid, také ostal!"

"Co s ním mluvili?" ptali se všichni sbor najednou.

"O jejich cestě, jak jsou v da-leka, až s Asie, od mare Caspium, jak Rusové říkají Chválenští; přes pět set mil už jedou."

Zaslí všichni, až se Nejedlý optal, jak s ním Rulík mluvil.

"Česky a francouzsky."

"A on?"

"Ruský a francouzsky."

"A co říkají Čechám!" vpadl P. Vrba dychtivě.

"Ab, to by měli radost, jak se jim tu všude líbí, a chválí si také, jaký tu hodný, ochotný lid, a že z toho měl radost a vojáci také, že mohou s námi mluvit ruský," Rulík ustal a projasněný jeho pohled přešel s jednoho na druhého, jako by se chťel popát také na jejich radosti. Bylo jí vidět a Kramerius zvolal:

"Vidíte, Slované?" Zasmál se vnitřní radostí, která mu zářila z modrých očí.

"Jak dlouho tu zůstanou?" ptal se Šedivý.

"Ah, dlouho ne," odpovídal Rulík volněji, nerad, "už zitra zas musí dít. Zitra budou mít také mustruňk."

"To se podíváme!" vykřikl P. Vrba.

Domů se vrátil hladov a žízniv, unaven, že sotva nohy cítil, vesel však a spokojen. Spal dobře a ráno hned po mši jak posnádal, pospíchal k Ceypkovi, podívat se, co se "starým" se dělo, je-li doma a celý.

"Už jsem myslil, že jich kozácké koně zašlapali," žertoval kaplan, když zastal starého kuchaře u mísky úkropu.

Ceypek líčil svou věřejší Odyseu, jak ho od velebného pána odtrhli, jak nemohl z místa, když byl jako v kleštích v té mačkani-ci. P. Vrba, když se přesvědčil, že Ceypek se vrátil zdravý, dost netrpělivě naslouchal jeho líčení, poněvadž jej samého svrběl jazyk; nemohl se dočkat, aby pověděl, co sám viděl a pozoroval a co pak v Expedici uslyšel, zvláště o tom, co Rulík vypravoval, o tom nejvyšším kozáckém tému, o jeho šavli a laskavosti i o tom, jak soudil o Čechách a o Čechích.

Když se mu posléze uvolnilo, když všechno pěkně s chutí a ze široka vypověděl, ohlašoval hlavní novinu, že dnes odpoledne bude mustruňk ruského vojska, na Rejdišti, na tom place podle mostu, že se tam, to se ví, půjde podívat, a pan Ceypek, to se ví, také. — Ceypek sto chutí neměl, jestli se lékař tlačence; P. Vrbovi však odříci nemohl. Ujednali, že se jedou se pod Novoměstskou věží zrovna po obědě.

P. Vrba v poledne jedl málo a roztržitě. Jen líce položil, a již vzal hůl, klobouk a pod Novoměstskou věž. Ceypka čekal netrpělivě, zvláště když viděl, jak se lidé hrnou proudem dolů širokou ulicí, všichni, jak myslil, na Rejdišti. Pak se už mrzel, když zahlédl dva ruské důstojníky v průvodu jednoho císařského, a on nemohl jít za nimi. Ale když po té jeli kolem dva bradatí kozáci, bez pik, ale se šavlemi, již se neudržel. Hubuje v duchu na Ceypka, co taky dědek nejde, to že se mu už nehece, vydal se uváben jako za světlem za oběma kozáky.

Nutil se do kroku, aby mu nezmezili s oči, ale marně. Už se mu ztráceli mezi lidem, až pojednou jich dohonil. Zastavili se, to jest, zastavili je u pivovaru, "u Kornele", kde sám pan starý v zelené kamizole na ně vystoupil a dvěma znamenitými korbely v rukou, muž už starší, v copu, tělnatý, zardělý, plný upřímnosti v očích, v úsměvu i v jadrné řeči, kterou oba Rusy zval, aby přijali tu poetu.

A paní stará, menší ale ne slabší nežli pantáta, v bílém čepci a v modré zástěře, s kapsářem pod ní, v pantofličkách, pravá měšťanka pražská, přišla s misou plnou nakrájeného, studeného masa a zvala kozáčky, aby se sedli. Nežli vykládali a ukazovali, že nemohou, že musí jít dít. Děkovali za poetu, čapky smekli, poklonili se, pokrčovali se, pak korbely vzali a páli, plli, dlouhým douškem; pak znovu děkovali, a smakujevíc kláněli se, až vrazilo čapky na vlastně hlavy, pohodli hřivaté koně dlouhých ocasů a vyjeli — Pan starý a celý zástup kolem pozdravně volali a kysul kozákům, jak se s křepkých koní ohlíželi a čapkami mávali. — Nežli P. Vrba došel na Rejdišti, uviděl ho řadu lidí tam kvapil, dumal Prahy, důstojníky zdejší, i vrehnosti mnohé a také mnoho přespíchal, kteří sehválně k vůli Rusům přijeli do Prahy.

Sám přišel ještě v čas, tak že

Z Laramie, Wis.

Ctěná paní Otoupalíková!

S velikou radostí Vám sděluji, že po Vašich lékách se mi ulevilo. Ani jsem svým zrakům nevěřila, že by to mohlo být, aby tak zastaralý otok se mohl ztratit — a skutečně je tomu tak.

Teď prosím o laskavé zaslání Vaší masti pro nervy, kterou jste mi již jedenkrát poslala. Jak Vám děkuji a všem třepícím Vaše milé dobré léky odporučuji. Jsem vždy ochotna doporučit každému Vaše léky, neb jsou znamenité a předějí všechny doktorské léky. Tedy mi zašlete za jeden dollar ještě nervové masti. Vaše přítelkyně Marie H.

Takovýchto dosvědčení došlo mne na sta.

Velká tepla

nejsou vždy zdravá. Slunce prý léčí. To je pravda. Bez slunce by nebyl ani svět. Ale velká tepla člověka pracujícího přemáhají také — oslabují. Každý z nás zajisté ví, že v takových chvílích nemáme pít moc studeného, ale my toho výstražného hlasu neposloucháme a co nejvíce můžeme něčeho studeného vypijeme, nepomysleme na to, že si tím kazíme žaludek a tak oslabujeme i celé tělo.

Jak rádi v takové chvíli vypijeme něco posilujícího — sklenku piva a pod! Ale aby žaludek Váš se zase napravil, odporučuji Vám svou Hofkou, která léčí žaludeční choroby a přivodí chuť k jídlu.

Všechny objednávky zasílejte přímo na mne:

FRANTIŠKA OTOUPALÍK,
DAVID CITY - NEBRASKA.

se dostal na výhodné místo a dosti na kraj. Na Ceypka již ani nevzpomněl. Širé Rejdiště bylo obklopeno zvědavými. Všecka okna sem hledící rozevřená, hostila množství hlav, mladých, starých, v tupetu i prostých vlasech, mladé panny v kudrlinkách a s pentlemi, i staré paní v staromodných účesech vysokých a pudrovovaných. P. Vrba se nikam a po nikom neohlížel, jenom po mraku Uralských kozáků proštědřil rozsláhlého prostranství. Nesedli v sedlech, stáli u koní, s pikami v rukou; užívali posledního pohodlí před odjezdem. Jen důstojníci byli na koních. Jako z oulé nesl se šum z bradatého vojska v čepicích, za nímž v pozadí za Vltavou, lesknoucí se na červenocém slunci, vznášely se královské Hradčany pod vysokým, krásným modrým nebem, celé v určitých konturách, neboť vzduch byl čistý a jen zářil. (Pokračování.)

Nejpřesnější příprava lékařských předpisů z Čech i amerických. Průběh pány. Kávové perkolatory. Z Čech: Šimánovského thé proti současným \$1.20 poštou. Dr. Rosy životní balsám 75c. Rapé. Tříkrál. tabák. Viržinky.

Beránek a Syn, lékárnici,
16. a William ul. - Omaha, Neb.

Krásné čtení zdarma!
Píšte o ukázková čísla a sedity hned! Lidové knihkupectví a zasílatelství s vod 21-1r

SLAVIA
358 E. 72. St., NEW YORK.
Jednatel pro české osady příjemem.

Nevíme jak důrazněji vysvětliti krajanům, kteří jedou do Kalifornie,

že musí vzít ze Sacramento východní trať dráhy přes Marysville, jestli se chtějí dostat do Chicoo.

V Chicoo jest stále člen naší firmy a ukáže jim tá nejlepší pozemky, jaké jsou v svétoznamém údolí řeky Sacramento pro českou osadu nabízeny.

Od 25. září do 10. října jest levně jízdné.

Píšte nám, co asi byste si přáli a my vám pomůžeme najíti nejlepší "bargain", jaký možno zde dostat. Sdělte nám kdy přijedete a budeme Vás očekávatí. Adressujte

W. J. BULÍN & COMPANY,
Box 1008 Chico, Cal.,
5tf

Nebo:
W. J. BULÍN & COMPANY,
Hamilton City, Cal.

JOS. NEDBALEK. **C. J. BENSON.**

FARMY **FARMY**

Ve východní a severní části Custer Co., okolo Sargent, jest velmi dobrá příležitost koupiti dobré pozemky za málo peněz, pro domov neb pro špekulaci. Naše mladé městečko má asi tisíc obyvatel, na konci R. & M. dráhy a pozemky jsou doposud ke koupěni velmi levně proti pozemkům v Iowa, aneb ve východní Nebrasee. Míňte-li kupovat, tak nechybte, když se přijedete podívat aneb píte česky, aneb anglicky. 84

C. J. Benson & Co., Sargent, Nebr.

POHROBNICTVÍ **BALSAMOVÁNÍ**

Kočary pro každou příležitost. Ambulance pro nemocné

ALOIS KOŘISKO

OMAHA 1411 No. 16. Street

NO. OMAHA 108 No. 24. Street

Tel. Douglas 3492

Vlastní úpravou vše pro převážení mrtvol. Po číste 486886 OMAHA